No. 1932 Zaterdag 22 Januari 1921. 38ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprije voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.— Afzonderlijke nummers fl. 0.15. Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Gezagsusurpatie.

De Engelsche arbeiders eischten van Lloyd George en zijne regeering, dat hij Polen niet zou steunen in den strijd tegen Rusland.

De Duitsche arbeiders organiseerden zich voor een samengaan met het Russische Bolsjewisme, als Polen ten slotte het onderspit mocht delven.

De Oostenrijksche arbeiders eischten bewapening van het proletariaat, omdat zij van oordeel waren, dat een burgeroorlog onvermijdelijk werd.

De Italiaansche arbeiders legden zich toe op de organisatie van de dictatuur van het proletariaat.

De Spaansche arbeiders . . . . maar 't is genoeg. We behoeven niet verder op te sommen: over de geheele linie zien we een streven der arbeidende massa's om niet alleen de maatschappelijke doch ook de politieke macht aan zich te trekken.

Voor zoover dit streven zich richt op de *politieke* macht, trekt het de vlag van het pacifisme in top, beroept het zich op de leuze: tegen den oorlog!

En het doet dan sympathiek aan!

Wie heeft, na de rampen van den 4 à 5 jarigen wereldoorlog, niet een ontzaglijken afschuw van dezen gruwel der verwoesting, die zielen en lichamen, enkelingen en volken in een helschen maalstroom van jammer en ellende slingert en de doodswade spreidt over Gods zonnig geschapen wereld?

Liever alles dan dat! Ziedaar het gewone, het begrijpelijk menschelijk gevoelen van onze dagen vooral!

En dat verklaart de onberedeneerde sympathie, waarmede de politieke actie der werlieden in vele landen wordt begroet; maar dat maakt die actie dan ook dubbel gevaarlijk. Door de uitsluitende aandacht, die gewijd wordt aan het schijnbaar zoo sympathiek en edel naastbijliggend doel wordt het diepste wezen der actie zelve over het hoofd gezien, wordt de vraag op den achtergrond gedrongen of die actie een geeigend middel is om dat doel te bereiken.

Het diepste wezen van deze politieke actie der arbeiders is een voortzetting van de gezagsusurpatie, die met de proclamatie van den klassenstrijd werd ingezet.

Het meest kenmerkende verschijnsel van onzen tijd, zeide onlangs de *N. E.*, is de totale ontwrichting der gezagsidee.

Tal van gezagdragers zijn echter daaraan zelf schuld. Als de belichaming eener goede idee *slecht* is kan het niet uitblijven, dat met den drager der idee ook de idee zelve wordt aangetast en bestreden.

En vóórdat de crisis van de gezagsidee intrad, hebben we beleefd een crisis in de gedragingen der gezaghebbers, zoowel maatschappelijke als politieke. De slechte daad gaat doorgaans de slechte theorie vooraf.

Het heeft thans echter weinig zin, in dit verband zeker niet, ten deze de schuldvraag te gaan onderzoeken Want de na en door die schuld ontstane toestand zelve eischt zéér en méér dringend overweging. Gezagsusurpatie zien we over de geheele linie. Het ouderlijk gezag wordt door volwassen en halfwassen zonen en dochters vervangen door de autonomie; het patronale gezag heeft plaats gemaakt voor - een, tot onderwerp van een heftigen strijd gemaakte, werkgeverskracht; het politieke gezag is niet slechts getemperd — wat zijn wezen niet aantast — doch wordt bedreigd en in zijn wezen miskend door de nevenregeeringen der massa's, die we in alle landen zien trachten de naamregeeringen als ledepoppen en marionetten te gebruiken.

Dit is de wezenlijke beteekenis van het optreden der Engelsche arbeidsleiders, als zij Lloyd George den vrede met Rusland dicteeren: der Duitsche vakvereenigingleiders als zij van de regeering ontwapening van deze troepen en hun eigen bewapening vorderen enz. enz.

Het is nu een zeer ijdele hoop te meenen, dat deze greep der arbeiders (leiders) naar de politieke macht de wereld van den oorlog zal redden en de dringend noodige maatschappelijke hervorming kan voltrekken. *„En fait de cris"* schreef een paar maanden geleden A. B., die de gave der kortheid in de waarheid bezit, in de *„Echo de Paris"*. Hij had het over de Fransche arbeiders die roepen „A bas la guerre!" en „Vivent les Sovjets!" Dat gaat niet samen, betoogde hij. Dat zijn tegenstellingen. Wie „Leve de Sovjets!" roept, kan niet tegelijkertijd roepen: „Weg met den oorlog!" Want er is niemand voor wie oorlog door de idée en door de wapenen zoo onvermijdelijk is als voor Sovjets.

Deze meening werd bevestigd toen de Moskousche despoten het besluit namen, niet alleen den oorlog tegen Polen op leven en dood te zullen voortzetten, maar bovendien ook den oorlog aan Frankrijk te verklaren en tegen Engeland den heiligen oorlog van het Mohammedanisme in Azië te ontketenen.

Dat de Europeesche arbeidsbeweging door hare politieke actie den oorlog zou kunnen beletten, is dus alleen reeds een ijdele hoop wegens de houding der Bolshewiki zelf, die juist van plan zijn overal den oorlog te ontketenen. De politieke actie der West Europeesche arbeiders zou alleen misschien kunnen bewerken, dat de Europeesche beschaving machteloos kwam te staan tegenover de Aziatische bedreiging. Dat zien de arbeidersmassa's en hunne leiders niet in; en men kan ook zulk een inzicht in het werelgebeuren niet van de massa verwachten. Maar dit gebrek aan inzicht bewijst, dat, in ieder geval op het huidige oogenblik, de arbeidersmassa en hare leiders nog allerminst in staat zijn de leiding der internationale staatkunde uit de handen te nemen van hen, die door studie, opleiding, kennis en doorzicht een ruimeren gezichtskring zich verwierven. Het is óók een ijdele hoop te verwachten, dat door volksontwikkeling het peil der massa ooit hoog genoeg zal worden opgenomen om haar in staat te stellen het voor de *werkelijke gezagsuitoefening* — wat iets anders is dan invloed door kiesrecht — noodige diepe inzicht in de menschenziel en den wereldtoestand te verwerven. Er staat in dit verband zoo iets in de H. Schrift, dat voor alle tijden geschreven is, doch in den onzen ongaarne wordt gelezen en gehoord, maar dubbel waar is. Daar wordt door Jezus Sirach in zijn 38e hoofdstuk gezegd:

„Hoe zal hij zeer wijs worden, die den ploeg voert en zich beroemt op deszelfs vore, die den os aandrijft met den stok, met dergelijken arbeid zich bezighoudt en slechts van kalveren weet te praten?

„Hij zal er op zinnen hoe de voren te trekken en zijne aandacht vestigen op het mesten der koeien.

„Zoo is het ook met iederen kunsthandwerker en bouwmeester, die dag en nacht arbeidt en zegelringen steekt en wiens vlijt menigerlei beeltenis voltooit; hij richt zijnen zin op de gelijkenis der beeltenis en voert zijn werk uit door zijn vlijt.

„Zoo is het ook met den smid, die voor zijn aanbeeld zit en pijnst over zijn ijzerwerk. De gloed van het vuur knaagt aan zijn vleesch

Curaçaosche Ditjes en Datjes.

'n Ultimatum ontvangen.

Neen, niet van 't belastingkantoor, maar van de Amigoe-Redactie, een ondanks reuze-penlust-absentie toch maar weer dien ultimatum man ze'n zin gegeven, want au fond heeft ie toch eigenlijk groot gelijk.

't Komt uit 'n critisch oogpunt niet te pas, dat mijn *Curaçaosche* DITJES EN DATJES 't weer over Holland zullen hebben, maar waar 't hart vol van is, etc. en let er op! dat luwt wel, later begin ik weer met frisschen moed mijn *Curaçaosche* in drukken uit te drukken, want door mijn Europeesch verlof heb ik op vele Curaçaosche toestanden weer 'n heel anderen kijk gekregen; wacht maar, 't komt wel.

Dit zooveel als praeludium.

Was nog geen 14 daag in Holland of minstens al 10 maal was me de vraag gesteld:

Zeg, heb je je broodkaart meegebracht?

Dat begon me te vervelen; ik op 'n broodkaart uit.

Bureau van den Burgelijken Stand was toen juist geïnstalleerd in 't nieuwe stadhuis, moest daar eerst bewijs gaan halen van mijn Rotterdammerschap.

Stapte er heen.

Stemmige hal imponeerde me, door haar sobere wonderschoone lijnen, 'n juweel van bouwkunst.

Wandelgangen vol queu-makende menschen, en drentelende gewichtig-doende suppoosten.

Achter balustrade met diverse lokketten, weet ik hoeveel nijvere ambtenaren over hun bureau-ministre gebogen, typenden of bladerenden met serieuse gezichten in wichtige folianten.

Corpulente suppoost, die ik had aangeklampt, worstduimde me naar loket no. zooveel.

Ging in de rij staan, en zuchte zwaar.

Waarom weet ik niet, misschien is de tropische zon daar debet aan, maar queu-maken is me 'n gruwel, en ik heb er van gelust, in zoo menig spoorstation, en post- of telegraafkantoor, groote goden, laat ik er maar niet meer aan denken.

Na 'n half uurtje kwam ik aan de beurt.

Goddank! Ik boog mij zelf in tweeën, tuurde met allervriendelijkst gelaat door pegeon-hole, en zei mijn versje op: Jan Paul geboren toen en toen, nu tijdelijk in Rotterdam, zou gaarne etc.

Drie lokketten verder Af!

Ook dát nog! Maar 't ging om je dierbaar broodje, en onder 'n vernietigenden blik naar dien vleeschklomp van 'n worstduimman, beende ik 3 loketten verder. Weer in de rij staan, net als indertijd op de bewaarschool „van klappen in je handjes blij, blij, blij!

Ik zei niks, maar van binnen orkaande 't.

Na 21 minuten boog ik mijzelf weer in tweeën, keek toen weer schuin omhoog, en begon met ietwat minder vriendelijk gelaat weer: Jan Paul geboren toen en toen, etc. etc.

En 't lukte, ambtenaar met gesoigneerden snor was zoo goed me 'n bewijs te geven, dat ik van geboorte 'n Rotterdammer was, wat ik trouwens eerder wist dan hij.

Toen met 'n vaartje naar 't broodkaartenbureau, o, wonder geen queu-maken, en toen naar huis met 'n gevoel als 'n Caesar triumphator.

Weet u, wat ik tegen Professor Everts, den bouwer van ons nieuw stadshuis, heb?

Dat ie de loketten veel te laag gemaakt heeft.

Zeg nu niet, je ben ook zoo lang.

Nonsens, 1 M. 83 is niet lang, is de gewone lengte van 'n man.

Tijdens mijn verblijf te New-York en later te London, voelde ik me dikwijls klein op straat. In Parijs, ik geef 't graag toe, stak ik vaak boven de koppen uit, maar de Parijzenaar in doorsnee is klein van stuk, dat is bekend.

En 't jong opkomend Hollandsch geslacht, reuzen zijn 't, zoowel de jongens als de meisjes, ga maar eens bij 't Rotterdamsch gymnasium of H. B. S. staan s'morgens tegen 'n uur of 9, daar kunt ge reuzenkinderen zien, waar ik niets bij ben Hoe 't ook zij, die loketten zijn ook voor middelmatige en kleine menschen te laag, want aller ruggegraten krommen zich moeizaam, zoodra ze no. I waren. Meer heb ik van 't interieur niet gezien, nog niet klaar, maar wel ben ik dikwijls expres den Coolsingel opgewandeld, om stil genietend die prachtbouw te bewonderen.

'n Weelde voor de oogen die hoog opgaande streng doorgevoerde stylische sobere lijnen, 'n machtig monument, dat je den indruk geeft van iets voornaams, iets aristocratisch, eindelijk 'n stadhuis 'n groot Europeesch handelscentrum als Rotterdam in alle opzichten ten volle waardig.

Toch is er iets, wat me telkens hinderde, ik bedoel die vergulden pop boven op de torenspits.

Dat ding hoort daar niet, dat is fout, absoluut fout; dat ding is 'n paskwil, dat ding vloekt, dat ding moet weg.

Professor, laat 't er in godsnaam afhalen, en stuur 't maar naar Curaçao, en ik zal er een rustieke piédestal voor laten metselen in 't hartje van „Buitenbosch", daar hoort 't thuis.

't Calandmonument is ook van denzelfden Prof. Let eens op proportie tusschen juffrouw boven op zuil, en die dikke plafond-engelen naast de waterspuwende leeuwenbekken. Ik ben leek op dat gebied, maar mijns inziens is dat heelemaal niet zoo als 't hoort.

Ook maar naar Buitenbosch sturen? gerust, ga je gang, plaats genoeg hier.

Uurwerkwijzers van rijzige klokketoren stonden nog steeds onbewegelijk op 12, toen ik van Holland vertrok. Ben benieuwd of wijzerplaten bij avond zullen verlicht worden.

Waarom? Omdat 't Rotterdam daardoor weer 'n beetje grootsteedscher maakt, en omdat er voor mij 'n herinneringtje vastzit aan 'n dito wijzerplaat van een der Rotterdamsche kerken.

Ging s'avonds altijd, via nieuwe Binnenweg, huistoe. Liep weer 'n keer 9.15 P. M. met 'n dikken vrind van me, op dien zoo enorm drukken verkeersweg, neuzenrichting oude stad.

Hé, zie je dat? spontaande ik, wijzerplaat van die mooie kerk op den Westersingel is verlicht, dat vind ik aardig.

Man, dat is elken avond zoo; altijd zoo geweest.

Vreemd, dat is me nog nooit opgevallen.

Kan wel zijn, toch is 't zoo.

Daar bleef 't bij.

Den volgenden morgen bij 't ontbijt keek ik 't Ochtendblad van den *Maasbode* in, en 't eerste waar mijn oog op viel was ongeveer 't volgende bericht: „Gisterenavond was vóór 't eerst, ná 't uitbreken van den oorlog in 14, 't torenuurwerk van de Kerk op de Westersingel weer verlicht".

Heb toen aanstonds met krullenden neus 3108 opgebeld, en ja, nou je 't zegt, ik dacht later ook al . . .etc.

Dit als intermezzo, vindt ge 't niet interessant, sla 't dan maar over.

Weer naar den Coolsingel.

Daar kuierde onlangs 'n Amerikaan met 'n Rotterdammer.

Dat is ons nieuw stadhuis. Mooi, hé. Zes jaren over gebouwd.

Yankee keek 's omhoog: All right, maar bij ons in New-York maken we zoo iets in drie maanden.

Rotterdammer zweeg, wandelde verder, tot ze in de buurt van het Witte Huis kwamen.

Wat is dat voor 'n gebouw, vraagt de Amerikaan.

Dat gebouw? Dat weet ik heusch niet. Wacht, ik zal even informeeren, want gisterenavond stond 't er nog niet.

Amerikaan keek 's schuin naar dien phlegmatieken Hollander en zei niets, zelfs geen: all right.

't Moet heusch gebeurd zijn.

Coolsingel had verleden jaar maandenlang 't aspect van 't Scheveningsche strand, natuurlijk geabstraheerd van badkoetsjes, zee, en op 't strand slapende pinken. 't Was allemaal zand, dik mul zand, en daarin kroelden honderde kinderen

en hij strijdt met de hitte des ovens.

„Des hamers klank verdooft zijn oor en zijn oog is gericht op het model van zijn werk.

„Hij houdt zijn zinnen gevestigd op de voltooiing van zijnen arbeid en zijn vlijt verdient dien nog aan het einde.

„Zoo is het ook met den pottebakker, die bij zijnen arbeid zit en met zijn voeten de schijf draait. Hij is steeds in zorgen ter wille van zijnen arbeid en zijn bewegingen zijn hem toegemeten. Met zijn arm vormt hij de klei en bukt zich moeizaam naar zijne voeten.

„Hij denkt aan het voltooien van het glazuur; en met zorg veegt hij zijnen oven.

„Deze allen verlaten zich op hunne handen; en ieder is wijs in zijne kunst.

„Zonder hen allen kan geene stad gebouwd worden en zal men daarin noch kunnen wonen, noch zich kunnen bewegen; doch in de gemeenschap komen zij niet omhoog.

„Zij zitten niet op den rechterstoel en verstaan de rechtspraak niet; zij kunnen recht en gerechtigheid niet aan den dag brengen en zijn niet doorkneed in de wetten.

„Doch zij zijn voor het behoud van de aardsche goederen en hun streven richt zich op het werk hunner kunst en *daarnaar moet hunne ziel zich voegen.*"

Dat is het hooglied van den handenarbeid, in al zijne schoonheid en verdienstelijkheid bezongen." Hier wordt geconstateerd, dat zonder den handenarbeid geen stad gebouwd noch bewoond kan worden; d.w.z. een samenleving onbestaanbaar is. Doch tegelijkertijd wordt geconstateerd dat de handenarbeider niet geschikt is voor het bestuur des lands; — de heiden Appelles wist het ook wel, toen hij den schoenmaker aanried bij zijn leest te blijven; en de geestige Franschman, die eens schreef: *„pour savoir une chose, il faut l'avoir apprise"* was er ook niet onbekend mede.

Wilt ge deze natuurlijke verhoudingen der samenleving gaan omkeeren, dan komt ge tot het type van den handwerker, waarvan men mij van vele zijden verzekerde, dat het in onze tijden niet zeldzaam meer is, die *niet* „wijs is in zijn kunst," wiens ziel zich *niet* „voegt op het werk hunner kunst," doch die, als vergoeding voor dit gemis een niet geringe mate van waanwijsheid met zich omdraagt ten opzichte van de moeilijkste aller kunsten: die van het regeeren.

De houding der Fransche arbeiders die tegelijkertijd „A bas la guerre!" roepen en „Vivent les Sovjets" en van de Engelschen die liever de Polen zouden ten onder zien gaan, dan te beletten, dat de Russische Sovjetrepubliek meester wordt langs de grenzen van Duitschland, waar militairen en Communisten gereed staan om zich met haar tegen den Versailler vrede te keeren en een nieuwen wereldoorlog te ontketenen, wijst op dit bij de massa noodwendige tekort aan inzicht, dat den volkeren den schoonen schijn van arbeiders-vredesactie ten spijt, nòg noodlottiger zal worden dan de bedorven en ontaarde diplomatie van het achter ons liggende tijdsgewricht.

Niet alleen echter het bij de massa noodwendige gebrek aan inzicht wijst op onvermijdelijke noodlottige gevolgen, indien haar streven, om de regeeringen tot marionetten te maken, zou gelukken.

Men zou kunnen zeggen, dat er dan toch tegenwoordig wel arbeidersleiders zijn, die toonen dit inzicht wel te bezitten, wat — zoo het waar is — intusschen alléén zou bewijzen, dat bij bestuursoverneming door de arbeidersklasse, deze leiders de tegenwoordige machthebbers zouden kunnen vervangen, zooals thans in Sovjet-Rusland is geschied, geenszins dat zij het beter zouden doen.

Men mag zelfs zeggen, dat de symptomen er nu reeds op wijzen, dat dan veeleer een verergering van den internationalen toestand zou intreden en de chaos verhaast worden.

In algemeenen zin kan gelden, dat iedere gezagsusurpatie bijna steeds tot grootere rampen leidt dan die, welke het geusurpeerde gezag uitlokte of niet wist te beletten. In maatschappelijken zin begint deze waarheid zich reeds af te teekenen in den verminderden arbeidslust, de verlaagde productie en de toegenomen verspreiding der armoede. In politieken zin zou ze nog spoediger bevestigd worden. De gezagsusurpatie echter door *één* maatschappelijke klasse kàn niet anders dan nieuwen strijd uitlokken. De gedachte, dat door KLASSESTRIJD internationale vrede kan worden veroorzaakt is welhaast een *Contradictio in terminis*. Veeleer zijn burgeroorlog en toenemende internationale verwikkelingen daarvan het noodzakelijk gevolg.

Nu reeds is bovendien de strijd nergens scherper dan onder de arbeiders zelve. En van hun bestuur verwacht men vrede? Droevige zinsbegoocheling.

Droevige, maar ook historisch noodzakelijke en logische. Want maatschappelijk en politiek gezag zijn innig verbonden; de ondergraving der gezagsidee zelve moest dus zoowel tot maatschappelijken als tot politieken strijd leiden. En in dien strijd zal beslist worden over den vorm van het eene zoowel als van het andere gezag. Overwint de gezagsidee, dan is, gezien de verdeeldheid der naties en volkeren in zich zelf, de zegepraal van den monarchischen vorm, zoowel op maatschappelijk als politiek gebied te wachten; overwint de autonomische Idee dan moeten we de oligarchie tegemoet zien onder den *naam* van volksregeering en met burgeroorlogen als gevolg. Ook hier blijkt de grootheid van ons tijdsgewricht, waarin over de groote beginselen de strijd wordt uitgevochten, in bloed en tranen zooals het steeds gaat en *moet* gaan, als het de grondslagen der samenleving aantast.

Tegen de politieke actie der arbeidersmassa helpt geen redeneeren meer, doch kunnen alleen de feiten het natuurlijk evenwicht terugbrengen.

GISTING.

Een feit, dat zeker geruimen tijd in het bijzonder onder den koopmansstand tot veel gemor en ontevredenheid aanleiding gaf, is deze week oorzaak geworden van een demonstratie tegen het gouvernement, is overgeslagen tot een volksrelletje op groote schaal.

Laten wij de feiten zoo onpartijdig mogelijk uiteenzetten.

Wij hebben hier evenals in het moederland en vele andere landen ook een zoogenaamde Oorlogsbelasting of liever volgens den officieelen naam *een buitengewone Inkomstenbelasting*. Gelukkig bestaat die belasting nu niet meer Zij is reeds sedert eenigen tijd ingetrokken. De grondslag van die belasting was, dat wie vóór den oorlog (in 1913) een zeker quantum inkomen had, en wanneer dit tijdens den oorlog gestegen was, voor dit meerdere bedrag in de buitengewone inkomstenbelasting werd aangeslagen.

Belasting betalen, hoe noodzakelijk dan ook, brengt niemand in een luimige stemming. Doch deze vorm van belasting was van den beginne af al heel weinig sympathiek.

Doch de kwade luim sloeg tot ontevredenheid en protesten over, zoodra bekend werd, dat er voor sommige personen, en naar het den schijn had, zelfs voor een bijzondere categorie van personen, vrijstellingen op deze belasting werden toegestaan.

In het afgeloopen jaar kwamen die protesten reeds tot uiting ook in den Kolonialen Raad, toen in het Voorloopig Verslag de vraag werd gesteld, waarom er op die belasting uitzonderingen werden toegestaan. De persoon in kwestie, die het eerst die vrijstelling genoot, was, zooals nu van algemeene bekendheid is, de Heer VAN DER BREGGEN, Directeur van Openbare Werken, wiens tractement sinds zijn aankomst alhier aanzienlijk verhoogd was.

De Heer v. d. BR. was eerst wèl in deze buitengewone inkomstenbelasting aangeslagen, doch vroeg vrijstelling op grond, dat hij in 1913 nog niet in de Kolonie aanwezig was, zoodat de basis voor de vergelijking van de vermeerdering van zijn vermogen ontbrak.

Hier in de kolonie werd dat verzoek afgewezen, doch na request aan den Minister werd hij door dezen, naar het schijnt, in het gelijk gesteld.

Toen dit eerste schaap over de brug was, volgden er al spoedig meer. Allen anderen, die eerst nà 1913 zich hier in de kolonie gevestigd hadden, vroegen en verkregen op denzelfden titel eveneens vrijstelling. Het logisch gevolg was, dat enkele hoogeregouv. ambtenaren, waaronder ook de Gouverneur, en de beambten van de Curaçaosche Petrol. Mij. e.d., dus juist de *Hollanders*, die eerst nà 1913 in de kolonie waren aangekomen, in ditzelfde previlegie deelden. Zoo had het onwillekeurig den *schijn*, alsof juist alleen voor de Hollanders een uitzonderingsbepaling op deze belasting werd toegestaan, terwijl de eigen landskinderen van dit voorrecht werden uitgesloten.

Doch het motief lag uitsluitend in de authentieke verklaring door den Minister aan deze wet gegeven.

Inmiddels echter werd deze zeker naar den schijn harde en onredelijke uitzonderingsbepaling tot een grief uitgebuit tegen de Hollanders in de kolonie in het algemeen, hetgeen de verhouding, die in de laatste jaren toch al niet meer zoo hartelijk was als vroeger, nog ongunstiger gestemd heeft.

Daar komt nog bij, dat, volgens de geruchten, nog meer personen in hetzelfde previlegie van vrijstelling gedeeld hebben, waarvoor buitenstaanders zich maar geen redelijke verklaring kunnen geven, zoodat ook hierdoor het alweer opnieuw de *schijn* heeft gekregen van persoonlijke bevoorrechting.

Wat er van dit alles zij, weten wij niet. Achteraf beschouwd, vooral nu de zaak zulk een ongunstige wending genomen heeft, vinden wij het te betreuren, dat er van officieele zijde niet tijdig een meer afdoende verklaring voor deze schijnbaar willekeurige wetsinterpretatie gegeven is. Deze officieele verklaring zal ter eeniger tijd toch noodzakelijk moeten komen. Maar het is de vraag of zij afdoende zal zijn en dan nog of zij de opgewonden gemoederen zal bevredigen en tot kalmte brengen.

Na deze vrij lange proloog, die tot helder begrip van de zaak noodzakelijk was, komen wij langzaam aan tot het bedrijf dat hier Woensdag is afgespeeld.

Tot diegenen, die mede in deze buitengewone belasting waren aangeslagen, behoorde tevens Dr. MÖLLER, en dat alhoewel hij in de eerste twee jaren van den oorlog hier *niet* in de kolonie aanwezig was, doch in Holland dienst deed als reserve officier van gezondheid bij het gemobiliseerde leger. Nu trof het wel ongelukkig, dat Dr. M. nog juist in 1913 zich wèl hier bevond, en toen in de gewone inkomstenbelasting was aangeslagen, zoodat men dus op dien grond (terecht of ten onrechte?!) zich beriep dat hij eveneens in de termen viel dezer *buitengewone* inkomsten belasting. Dr. Möller meende evenwel ten onrechte.

Wat hem daarbij nog meer prikkelde, was, dat, gelijk men beweerde, er daarentegen andere personen waren, die precies in hetzelfde geval verkeerden en toch vrijgesteld werden.

De Heer M. bleek intusschen niet genegen zijn aanslag te voldoen.

Twee wegen stonden nu voor den Heer M open. Of wel, zich bij requeste tot den Minister te wenden om op denzelfden grond als den Heer van den Breggen vrijstelling aan te vragen. Of wel, het lijdelijk aan te zien, dat zijn goederen executoriaal zouden verkocht worden.

Het spijt ons, dat de Heer M. niet den eersten **meer** legalen weg gekozen heeft, doch **met** opzet een gerechtelijk vonnis **heeft uitgelokt**.

In het huis op Scharloo, waar Dr. M. zijn patienten ontvangt, gelegen tegenover de *van den Brandhof brug*, werd van gerechtswege het meubilair en de auto in beslag genomen. En

---

met bloote beenen en emmertjes en schoppen en potlepels, die loopgraven en forten en havens maakten allemaal van zand. En daarnaast zag je worstelende jongens die met verhitte gezichten elkaars borstkastje omspanden, en dan neerploften in 'n wolk van stof, net als in de dagen van olim in 't Romeinsch Colliseum de geölieде worstelaars.

Dat waren festijndagen voor de Rotterdamsche straatjeugd.

Tot op 'n druiligen ochtend 'n groote rooie reuze-vrachtauto kwam aangeronkt, volgeladen met keien. Dat monster kipte door eigen motorkracht geheel z'n volgeladen bak holderdebolder om met donderend geweld op plaveisel naast al die mulligheid, en weg was ie weer. Nauwelijks weg, kwam weer zoo'n dito met vollen steenenbuik aangetuft, omgekipt, weg; en zoo ging 't dag in dag uit.

Toen rukte 'n bataillon straatwerkers aan met witgroene banden om hun petten en hamers en leeren mitaines en 't Scheveningsche strand werd al kleiner en kleiner. Eindelijk uit hun laatste redoute verdreven, verspreidden zich al die zanderige joggies over de stad, tuk op alles, wat maar op zand geleek.

Dicht bij Coolsingel over 't kantoor phone 3108, waar ik zoovele prettige uren heb doorgebracht, is 'n blinden muur van het groote ziekenhuis.

Na voltooiing van bestrating Coolsingel, stond 's morgens joggie met alle attentie trottoir bij dien muur te bestudeeren.

Kon langs bureau precies 't sjovel figuurtje op ze'n gebarsten klompen zien.

Dacht, daar broeit wat onder dat peenhaar.

En jawel. Diepte opeens 'n afgebroken stuk ijzer uit zijn broekzak, hurkte neer, en wipte al heel gauw 'n klinker uit 't plaveisel.

Toen weer een en nog een, en toen ging 't met 'n vaartje, in tijd van 'n oogenblik was er 'n reuzegat in 't trottoir. En geen 5 minuten waren er verloopen, of 'n hoop vuilneuzige kindertjes zaten weer doodgezellig Scheveningtje te spelen.

Goeie vriend van me, diezelfde van de verlichte wijzerplaat, zat achter zijn bureau te pennen en te mopperen: maar dat gaat toch zóó maar niet, van avond breken er de menschen hun nek, en hij belde afdeeling straat- of bouwpolitie, ik weet 't niet goed meer, op.

In orde! Na 'n half uur hield er een kar bespannen met een biefstukpaard voor de deur stil, er in 3 mannen met steenen, zand, hamers en schoppen.

Toen vloden de Scheveningertjes. Mannetjes trokken de jassen uit, spuwden ketsend in de handen, namen 'n pruim, en togen aan den arbeid.

Binnen 'n half uurtje was de wond geheeld.

Weg paard! Weg kar! Weg mannetjes! Van nekkenbrekerij nu geen sprake meer.

Tegen 'n uur of 12 weer pensief joggie op dezelfde plaats, kijkt 's rond, valt op ze'n knieën, en begint met een houtje tusschen de steenen te peuteren.

Een er uit! Twee er uit! Drie er uit! 'n Heel partijtje er uit. Gat wordt al grooter en grooter, van alle kanten snellen de natneuzige kindertjes weer toe, in tijd van 'n oogenblik is 't weer op ende top je reinste strandidylle.

Weer phone 3108: 'n Ander gat in de trottoir. Kom! En ze kwamen. Biefstukpaard, kar, mannetjes. Weer vliedem de opschep pertjes. Na 'n half uur is 't gat geen gat meer.

Tegen 'n uur of 4 staat op die zelfde bewuste plek 'n sproetig onschuldig wipneusknaapje te lanterfanten. Hij kijkt 's rond en gaat er bij zitten, en begint tusschen de steenen te pulken.

Een er uit! Twee er uit! Drie er uit! 'n Heeleboel er uit. Natneusjes komen van alle kanten weer op hun klompen aangeklepperd, ploffen in 't zand, en 't seizoen is weer geopend.

Rrrttt! gaat de phone van 3108, en na 'n half uur verschijnt weer 't biefstukpaard, de kar en de mannetjes etc. etc. zie boven.

Dat is nu heusch geen fictie, dat is historisch, bel 3108 maar op

Toen schijnt de politie zich er mee bemoeid te hebben, want 'n paar dagen lang heeft zoo'n sabelman met ze'n handen op ze'n rug geijsbeerd over datzelfde trottoir, dat 'n tragische dood had kunnen veroorzaken van menigen kippigen Rotterdammer.

Zoo is nu onze Rotterdamsche straatjeugd.

Luister naar raad, en als je in Rotterdam komt, bemoei je nooit met dat schorremorrie, maar loop gewoon door en zeg niks wat er ook gebeurt.

'n Keer torde zoo'n hoepelend proleetje in volle vaart tegen mijn nieuwe winterjas, waar ik in zat.

Zeg ik, jô, kijk toch uit je oogen. Zeg Kees, — dit tegen ze'n hoepelvriendje — hij zeit wat.

Al je je mond niet houd, dan zal ik je.

Allemachies, Kees, hij zeit weer wat.

Maar toen werd ie giftig: moet je mijn hebben?!! Kale opschepper!!!

Reuze kwal! ik lus je! En zoo ging 't crescendo.

Ik vond 't 't verstandigste, om toen maar kalm door te loopen.

'n Keer liep zoo'n boefje voortdurend tusschen mijn beenen te scharrelen, was aan 't voetballen met 'n ouden schoen. Jô schiet toch op, meer zei ik niet.

En daar zet me dat wurm toch 'n keel op en begint te gillen: Leelijke Oweeër!!! Ouwe leelijke Oweeër!!!, dat 't publiek me van alle kanten aankeek.

Ik moest onwillekeurig lachen, ik 'n Oweeër?

God beware me, je moest mijn coffre-fort 's van binnen zien. Ben van plan, net als een mijner collega's, ze voor tabakkist te gebruiken, dan heb je er tenminste nog nut van.

Door opgeschoten lummels werd ik wel's nageroepen.

Kijk 's jô, daar heb je Wilson. Ofschoon ik evenmin gelijk op dien goeien man als Teddy mijn rashond op ze'n beroemden naamgenoot Roosevelt.

Maar op 't laatst, niet in 't begin, liet me al dat kabaal koud, en liep ik flegmatiek door en dacht: O. broekjes, had ik jullie maar 's in *Mondi afor*, ik zou jullie ieder boven op 'n cactus zetten, wat zouden jullie dan piepen.

Af heb ik de Coolsingel niet gezien. Bekende molen was wel tot den grond afgebroken, maar schuttig stond nog.

Eerst na 't neerhalen van die heining zal prachtboulevard tot zijn recht komen, en 'n grootsteedsch cachet geven aan mijn dierbaren vaderstad.

Pas echter op je bachje, als je uit de „Olde" komt, en moet oversteken naar 't gymnasium, dat was toen dikwijls gevaarlijker dan de groote oversteek over de haringvijver naar New York city, men scheen toen nog in 't onzekere, hoe 't best de traffic te leiden.

'n Vluchtheuveltje, of 'n politieman, die 't verkeer regelde, te midden van die van alle kanten toesnellende auto's en trucs en trams en voertuigen met levende motor, was nergens te bekennen. Hierin kan Rotterdam 'n voorbeeld aan Tilburg nemen. Midden in 't stadje heb je ergens 'n viersprong, 'n kruispunt. Daar staat in 't midden 'n forsche blonde agent met witgelakte knods in net geganteerden rechterhand Dacht ik, wat moet die man met dat gevaarlijke machien in ze'n fikken. Ik ging quasi voor 'n winkel staan kijken, en wachtte.

Daar kwam 'n oud vrouwtje met 'n kruiwagen kool aangewield. Dadelijk kwam er leven in de martiale gestalte.

En jawel, opeens gaat de knods omhoog, en bleef horizontaal rich Z. O

Vrouwtje piepte haar kruiwagen onbevreesd met sierlijke zwaai onder de knods door, en verdween in een der zijstraten. Zoo'n mannetje zoo'n witgelakte of wit-groengelakte knods moesten we daar op 't Caland plein ook hebben halverwege gym en Olde, dan zal 't nabijzijnd ziekenhuis heel wat minder werk hebben om kapotte armen en beenen van aangereden menschen weer aan mekaar te lappen.

Weet je wat me spijt? Dat de mij zoo dierbare oude Doele-soos ook wel spoedig onder sloopers moker vallen zal. Aan die zalen, aan die tuin zijn zoovele aangename jeugdherinneringen voor mij verbonden Al is 't jaren geleden, toch denk ik nog dikwijls met nauw verholen heimwee aan die hoogst artistieke Woensdag avondconcerten van grenadiers en jagers, onder meesterlijke leiding van kapelmeester Dunkler. Was in dien tijd 'n kleine roezeboes, die nooit 'n oogenblik stil kon blijven zitten. Maar op die avonden sleepte ik met zusje of broertje 'n paar stoelen vlak voor de muziektent, en daar zaten we onder de uitvoering met armpjes om elkaar's schouders gestrengeld met open mondjes doodstil te luisteren en te genieten. En hoevele gelukkige uren ik gesleten heb in groote boven zaal, in beneden-salon, en ook in koud-deftige societeitszaal, ja wie zal dat zeggen. Doele-soos is als 't ware met mijn jeugd samengegroeid.

En nu zal, wie weet hoe spoedig, geheel dat mij zoo dierbare complex gebouwen verdwijnen, en kinderachtig zult ge 't misschien vinden, maar heusch dat spijt me, en spijt me heel erg. Kan zoo'n soortelijk gevoel niet beter illustreeren, dan door u te vertellen, wat me kort vóór mijn terugkeer naar Curaçao overkwam. Ging voor 't laatst nog eens op beevaart, naar 't vroeger ouderlijk huis, waar ik de gelukkigste jaren van mijn leven heb doorgebracht 't Was in de Westerstraat tusschen Willems- en Westplein.

Beneden-verdieping was verbouwd tot 'n winkel en magazijn van scheepsmaterialen en victualiën. Heb daar lang voor die etalage met groote spiegelruiten verwijld, en 't stemde me weemoedig.

Daar rechts in 't midden was de eetkamer, waarin ik gedurende mijn groeijaren zoo'n fabelachtige apetijt ten toon spreidde. Hoeveel botrammen zou ik daar veel verorberd hebben? Daarachter was mijn slaapkamertje, waar in de eenzaamheid 't besluit rijpte, om later naar verre landen te gaan. Hier recht voor me was de knusse huiskamer, vooral in de lange winteravonden zoo reuze-gezellig om de ronde tafel met lamplicht, snorrende kachel en zingende theeketel. En daar, waar 't nu magazijn is, daar was ons tuintje waar we plantten en pootten en ravotten, en aan rekstok de onmogelijkste toeren verrichtten, met de flobert schijf schoten, en ik eens bijna mijn hals brak bij 'n gevaarlijke klimpartij.

En daar, o ja, daar achter links was de kamer waar mijn goede vader stierf. Waar is die tijd gebleven, heusch 't was met 'n krop in de keel, dat ik nog eens omkijkend, vaarwel zei aan dat dierbaar plekje grond, waar ik 't reinste huiselijk geluk jaren lang in zulk 'n overstelpende mate had mogen smaken.

Neen, zeg nu niet, dat u zulks aanstellerig vindt, dat zou mij heusch spijten, spijten voor u.

En nu schei ik er weer uit.

Aan al mijn lezers 'n „Zalig Nieuwjaar."

JAN PAUL.

San Willibrordo, 19 Jan. 1920.

dit zou deze week Woensdag morgen onder den hamer van den afslager geveild worden om uit de opbrengst de verschuldigde belastingpenningen te verkrijgen.

Door onderlinge afspraak en overleg van vrienden, die zich door deze belastingaanslag mede verongelijkt meenden, is deze verkoop tot een groot fiasco geworden voor het gouvernement. Een groote menigte was er saamgestroomd. Hoogere aanbiedingen dan van ½ ct en één ct. werden niet gedaan. Werkelijke koopers, die hier hun slag wilden slaan, konden niet aan het woord komen, daar zij door het gedrang op een afstand gehouden werden, of hielden wijzelijk hun mond, gezien de roerige stemming van het publiek.

Toen de afslager eindelijk zijn boeltje weer bij elkander pakte en onverrichter zake aftrok, weerklonken luide kreten: Leve Dr. Möller, terwijl een paar sterke armen den dokter optilden en ronddroegen op de schouders.

Onder steeds luidere kreten van: „*Dr. Möller heeft overwonnen*.., „*Voortaan behoeven wij geen belasting meer te betalen*. „*Het Gouvernement is verslagen*" e. d., geëscorteerd door de aanzienlijkste heeren van onzen koopmansstand en omstuwd door een reusachtige joelende menigte werd hij in zijn auto van Scharloo door de Heerenstraat naar het Fort Amsterdam geleid, waar de Heer Möller het gebouw der landskantoren binnentrad, terwijl de menigte het heele binnenplein opvulde. Zoo kon de Gouverneur en alle Gouvernements-ambtenaren getuigen zijn van de zegepraal van den dokter en van de luide ovaties die hem telkens gebracht werden.

Dr. MÖLLER trad het kantoor van den ontvanger binnen en verklaarde dat het bedrag van zijn aanslag op een der Banken gedeponeerd lag geheel en al ter beschikking van den ontvanger, doch alléén, indien ook alle andere personen, die in het zelfde geval als hij verkeerden, in deze belasting zouden worden aangeslagen.

Hiermede was de demonstratie nog niet afgeloopen.

In der haast was er een circulaire opgemaakt, die aan alle winkels en magazijnen in de Punda en Otrabanda werd aangeboden met verzoek om ten 2 uur hun zaken te sluiten. De meesten voldeden gewillig aan dit verzoek. Enkelen weigerden, zoo bv. het groote magazijn *de Globe* in de Heerenstraat, doch toen het volk in grooten getale binnendrong, en een dreigende houding aannam, sloot ook deze de deuren.

Juist op dit uur organiseerde zich in de Punda een nieuwe optocht. In auto's trokken de Heeren, begeleid door een steeds aangroeiende joelende menigte onder allerlei kreten de brug over, de Breedestraat van Otrabanda door naar het woonhuis van Dr. MÖLLER, om hem daar opnieuw geluk te wenschen en een ovatie te brengen. Overal langs den weg klonken de kreten van: „Leve Dr. Möller." Ook andere minder vredelievende kreten werden gehoord, die wel bewezen, dat het gewone volk, uit de steegjes en achterbuurten gerecruteerd, van de quintessens der zaak geen flauw begrip had, doch eenvoudig op een relletje belust maar meetrok.

Kreten als: „Nu behoeven wij voortaan geen belasting meer te betalen," bewezen ten minste wel, dat zij schromelijk misleid waren.

In zijn woonhuis werd de Heer Möller door de Heeren opnieuw gefêteerd, heildronken werden op zijn succès uitgebracht. Een strijkje hield er de vroolijke stemming in en rondom buiten de woning werd de menigte onthaald, terwijl eenige trommen als van zelf een tambourdans voor dit soort publiek aanlokkelijk maakten.

Natuurlijk na de rumoerige bewijzen van adhaesie kon deze volksmenigte zoo maar niet op een droogje worden afgescheept.

Ten slotte trad de Heer J. Jonck heer naar buiten en dankte de menigte voor de schitterende bewijzen van symphatie, den dokter betoond, en verzocht allen nu rustig en kalm huiswaarts te keeren, waaraan gelukkig voldaan werd.

Langzaam verspreidde zich de volksmenigte. Den geheelen avond is het, God zij dank, overal volmaakt rustig gebleven.

De manifestatie leverde dien dag natuurlijk overal de rijkste stof voor aller gesprekken.

De politie heeft dien dag een buitengewoon zware taak gehad. Doch dank zij haar bezadigd en kalm optreden is alles vrij ordelijk afgeloopen.

Als we nu nog eens 'n terugblik werpen over de gebeurtenissen van dezen dag, dan blijkt:

1o. dat aan den koopmanstand de durf van Dr. Möller hoogst aangenaam was en een welkome gelegenheid bood om al de fiolen van hun afkeer tegen deze gehate wet op het hoofd van den armen Heer Prakken, den administrateur van financiën, die feitelijk als den Urheber en uitvoerder dezer wet gold, uit te storten.

2o. Dat de Heer Prakken, wat de *hoofdlijn* betreft, niets anders deed dan praktisch en consequent de ministerieele verklaring toepassen.

Over de *zijlijnen* en afwijkingen, zoo deze volgens beweren hebben plaats gevonden, durven wij ons geen definitief oordeel aanmatigen, zoolang daaromtrent nog niet meer *officieel* licht verspreid is.

3o dat de volksmenigte het *fijne* van de zaak volstrekt niet begrepen heeft, en dus ook niet tot oordeelen bevoegd was en derhalve ook niet in deze aangelegenheid betrokken had moeten worden. De conclusies, die nu door het opgewonden volk getrokken zijn, (getui en sommige kreten toen aangeheven), bewijzen genoegzaam, hoezeer het volk op dit punt of wel misleid is of althans in dwaling verkeerde.

4o. dat sommige elementen onzer maatschappij deze gebeurtenis misbruiken om nog meer stemming te maken tegen het Gouvernement en tegen de Hollanders, alhoewel wij geensins ontkennen, dat sommigen dezer door ontaktisch en prikkelend optreden wel eenige aanleiding daartoe gegeven hebben.

Correspondentie van Saint-Martin.

Philipsburg, den 12 Januari 1921.

De Kerstdagen:

Deze zijn zeer kalmpjes voorbijgegaan. Wij hebben dit jaar zelfs niets van de gewone straat muziek gemerkt. Behalve de gods-dienst oefeningen, werd het feest dit jaar slechts in familie-kringen gevierd. Genoeg om te eten en te drinken ontbrak gelukkig niet.

Aankomst van de Heeren Gezaghebber en Rechter der Bovenwindsche eilanden;

Deze zijn met den paketschoener *Estelle* aangekomen, alsook de verdere reisgenooten en het dochtertje van den Heer Gezaghebber. Hunne ontvangst was niet-officieel, doordat, zooals men zegt, het van Gouvernementswege verzonden telegram, hun vertrek uit Curaçao meldende, niet op tijd ontvangen werd. Het veld ligt nu open voor deze twee Heeren. Wat voor voetstappen zij er op zullen zetten, ligt in de toekomst opgesloten.

't Is te hopen van ganscher harte, dat deze in eene echt democratische richting zullen leiden. Weliswaar zijn de verwachtingen van ons volk soms onredelijker wijze hooggespannen, doch met zulke twee hefboomen als de zout-industrie en de landbouw kunnen er toch door een flink optreden van Bestuurswege hinderpalen in ons economisch leven weggeruimd worden.

De Heer A. W. DE HASETH heeft in den tusschentijd de teugels van het Bestuur op eene bevredigende wijze geleid. Er was in den man noch „*put-op*", noch „*put-out*" waar te nemen.

De Zout-industrie.

In de laatste maand is de verscheping van zout zeer toegenomen. Het eene schip na het andere is onze reede binnengevallen om zout te laden. Soms lagen er wel 7 of 8 schoeners te gelijker tijd in de haven.

Nu komen ze geregeld, want de markt is weer open.

Om aan de vele navraag te kunnen blijven voldoen, zal er binnenkort weer zout gegaard moeten worden. De tegenwoordige voorraad opgestapeld is bijna opgeteerd. Zullen ook de verschepingsmiddelen gemoderniseerd worden? Twee schoeners hebben reeds het eiland zonder zout moeten verlaten, omdat zij niet zoo lang konden wachten.

De tijd is weer aangebroken, dat alles moet gedaan worden om den zouthandel te bevorderen. Motor-molens, motor-trucks, motor-sloepen!

Vertrek van onzen ommegaanden rechter:

De Heer Mr. SCHAGEN-VAN LEEUWEN zal met de *Estelle* vertrekken, nadat hij ruim een jaar in ons midden vertoefd heeft. Door zijne initiatief is er eene geheele verandering in de rechtspraak gekomen, die den ingezetenen het volste vertrouwen inboezemt. Wij hebben eindelijk een man op St Martin gehad, die zich *loodrecht* heeft gehouden met zelfs niet de minste *schijnbare* afwijking naar partijdigheid of maatschappelijke voorkeur.

Voorzoover hij doen kon, was hij altijd bereid om met aangeboren beleefdheid en kalmte iedereen van dienst te zijn, die hem kwam raadplegen. Eene voorspoedige reis en behouden aankomst op Curaçao wordt hem en zijne geachte reisgezelen hierbij toegewenscht.— Bij zijn vertrek werd hem in zijn woning het volgende adres door eene commissie namens de ingezetenen aangeboden:

„The undersigned inhabitants of the Dutch division of St. Martin beg to offer His Honour Judge VAN LEEUWEN and his esteemed partner MRS SCHAGEN-VAN LEEUWEN their most sincere expression of esteem and affection on their departure from their midst, after his one year's residence and official services in this part of the colony.

They beg to give testimony to the fearless and impartial spirit in which Judge SCHAGEN-VAN LEEUWEN has during his term of office here, discharged his judicial trust, and to the inviolable imperturbability of temper bij which he has been uniformly and invariably characterized at his public sittings and legal intercourse with suitors desiring legal remedies.

They wish „the Judge" and Mrs. VAN LEEUWEN every happiness and future prosperity in their subsequent movements and history and assure them that St. Martin will never cease to entertain and cherish an endurable recollection of their stay at this island, and the lasting example of personal worth and character exhibited bij their while here.

St. Martin 1st January 1921.

(*Signed*) J. C. WAYMOUTH and others.

Zoo'n adres had, dunkt me, in het openbaar moeten gepresenteerd worden, aangezien het door het publiek aan iemand die Gouvts ambtenaar is, aangeboden werd. Op zoo'n wijze worden gewoonlijk de gevoelens van het publiek miskend.

Verdronken.

Een stuurman is op weg naar zijn schip overboord gevallen en verdronken. Het lijk is den volgenden morgen uit de diepte opgevischt en op Oudejaarsavond ter aarde besteld.

Het draadlooze Station.

De toren aan den noordelijken kant is reeds tot zoowat 18 Meter opgebouwd. Men is druk bezig met het verdeelen van het station in kamers. Wegens gebrek aan cement kon men niet vlugger met het werk opschieten.— Dit is jammer.

600 vaten cement zijn sedert Augustus uit Nederland *telegraphisch* besteld er zijn tot nu toe nog verwachtingen van de toekomst.

Berichten uit de Kolonie.

Welkom.

Met het SS. *Commewijne*, dat Dinsdagmorgen hier binnenkwam, zijn 4 Eerw. Zusters Franciscanessen van de Congreg. van Roosendaal hier aangekomen, nl. Eerw. Soeur Cecilia, met hulpakte en akte Engelsch, Sr. Amica en Epiphana, met akte bewaarschool, en Sr. Leopolda, leerares modevak en machineschrijven.

— Met dezelfde boot kwam aan de Heer Dr. Eloy Arends, zoon van den Heer Bibi Arends van Aruba.

De R. K. Volksbond.

Donderdag avond is het bestuur van de Roomsch Katholieke Volksbond plechtig geïnstalleerd. De Salon van San Mathéo was dicht bezet. Velen moesten zich met een staanplaats tevreden stellen. Het was een schitterende avond van Roomsch enthusiasme. Tot onzen spijt zijn wij verplicht het uitvoerig verslag van deze vergadering tot de volgende week uit te stellen. Het verslag over deze feestvergadering zou ons overvloed van copie verschaffen om een *Bijblad* te vullen doch gebrek aan zetterspersoneel op de drukkerij belet ons dit plan uit te voeren.

Holland—Frankrijk 2—1.

Donderdag middag 11 speelden *Juliana* een match tegen een elftal van de Fransche oorlogsboot *Antares*.

Onder de verbazend vele toeschouwers merkten we ook verschillende officieeren op. We kunnen niet zeggen dat 't spel op hooger peil stond dan we op Curaçao gewoon zijn. Voor 't „half time" schenen de Franschen met den stevigen wind in den rug een tikje sterker en waren dan ook zoo gelukkig een puntje te maken. Na de rust pakte *Juliana* stevig aan en nog geen minuut was er voorbij of de stand was al 1—1. Nu bleek dat de gasten in de minderheid waren. Behalve dat ze nog enkele keeren 't Hollandsche doel naderden, bewoog het spel zich meest al op de Fransche helft. Een verhard schot van Juliana weet de doelman niet te houden en 't is 2—1. Telkens komen de Hollanders weer aanrukken; voortdurend is 't vijandelijk doel in gevaar, ook al omdat de backs geen zekere schop hebben.

Jammer dat er vlak bij goal een keer „hands" gemaakt werd, anders was 't 3—1 geweest.

Enkele „corners" leverden, als gewoonlijk niets op, en zoo bleef de stand 2—1. Na afloop blies 't Militaire muziekkorps de „Marseillaise" en 't „Wilhelmus".

Ons saluut aan de *Julianers*, die op zoo kranige wijze de nationale eer hebben hooggehouden!!!

Reporter No. II.

Correspondentie.

Aan den Heer E. G. v. R. We gens plaatsgebrek is het ons onmogelijk reeds nu uw vrij uitvoerig stak op te nemen.

Ons Vaderland.

Het proef-nummer van het nieuwe Weekblad „*Ons Vaderland*", door het hoofdbestuur van het *Alg. Ned. Verbond* uitgegeven voor de Nederlanders in den vreemde is eindelijk in ons bezit. In het vorig nummer onzer courant dachten wij al dat Curaçao door het bestuur van *Neerlandia* zou vergeten zijn. Misschien was dit wel wat voorbarig. Dien zelfden avond toen de mail rondgedeeld werd, kwam het blad in onze handen.

De lezing van dit Nieuwsblad heeft op ons een vrij goeden indruk gemaakt. Al gelooven wij niet, dat de Hollanders in onze kolonie van hun lijfblad afstand zullen doen om het voor dit nieuwe persorgaan te verruilen, toch meenen wij wel, dat voor tal van Curaçaonaars, die niet gewoon zijn Hollandsche nieuwsbladen te lezen, het een welkom middel zal zijn om meer bijzonder met het leven in het Moederland in contact te komen. Voor dezen achten wij het bijzonder geschikt en kunnen wij ten zeerste aanraden zich op *Ons Vaderland* te abonneeren.

Oorlogschip „Antarès".

Deze week lag hier 'n kleine Fransche kruiser, de „*Antarès*", die 'n rondreis maakt door de West-Indische wateren; van Fort-de-France als basis uit.

De boot heeft 'n lengte van 85 M. en 'n waterverplaatsing van 1200 ton.

De equipage met de 7 officieren inbegrepen bedraagt 99 mannen.

De boot staat onder commando van korvet kapitein Guéniot, terwijl als officier van gezondheid de Heer Monoot dienst doet.

De boot bezocht reeds Cayenne St. Laurent, Suriname, Demerara, Trinidad, Venezuela, en zal omstreeks Maart weer in Fort-de-France terug zijn.

De „*Antarès*", die 12—19 knoopen kan maken, heeft tijdens den oorlog patrouilledienst moeten doen in de Middellandsche Zee, maar daar de bemanning toen elders diende, — de commandant deed dienst op de Noordzee, en de dokter aan het front — konden wij van krijgsverrichtingen niet veel wetenswaardig hooren.

De boot is bewapend met 2 kanonnen van 10 cM en 2 „célèbret soixantquinzes", die beide 'n vliegtuig hebben neergehaald. Verder is aan boord 'n dubbele installatie voor draadlooze, waarmee van uit Cayenne Fort de France werd bereikt.

Behalve de dubbele antenne van 6 draden is op ¾ masthoogte een hulp-antenne van 4, voor 't geval de bovenste onklaar raakt. Speciale marconisten zijn er niet. Twee der officieren bedienen om beurt de richting.

Voor expedities beschikt de boot behalve over de gewone vuurwapens — geweren en revolvers — over twee mitrailleurs.

Alle officieren, de commandant inbegrepen, zijn jonge mannen. De jongste officier is eerst 19 jaar oud.

Over 18 maanden boopt de commant Frankrijk terug te zien.

Donderdag avond was de état-major bij ZExc. den Gouverneur te tafel genoodigd voor een souper.

Eergisteren is de boot weer vertrokken.

Nuntius.

Mgr. Marchetti, vroeger Delegaat in Washington, laatstelijk Nuntius in Venezuela, is niet, zooals eerst gedacht werd te München in Beieren, doch tot nuntius te Weenen benoemd.

Twee opzichters.

De twee opzichters voor de landsgebouwen KOLDEHOVE en DE HAAN, waarvan wij in ons vorig nummer melding maakten, zijn, zooals ons achteraf bleek, niet voor Curaçao, maar voor den Oost-Indischen dienst bestemd.

Kol. Raad. De aanvulling van de *Alg. Politiekeur* van 1917 (P. Bl. no. 11) waarvan de behandeling in de zitting van 27 Dec. op verzoek van den Heer MADURO was uitgesteld, is ll. Zaterdagavond opnieuw in behandeling gekomen en zonder discussie of hoofdelijke stemming aangenomen. In het stadsdistrict mogen dus de auto's niet met grootere snelheid dan 12 Km. rijden.

Ontslagname. Het Bestuur der Club *de Gezelligheid* heeft dezer dagen in zijn geheel ontslag genomen. De aanleiding hiertoe is het volgende: Op den Nieuwjaarsdag kwam Luitenant DULFER in een vroolijke „*dinerstemming*" met eenige Hollandsche vrienden op de Club *de Gezelligheid*, en onder het zeggen van: *Deze plaats is niet waardig dat hier het portret van H. M. de Koningin hangt*, nam hij eigenmachtig het bijna levensgroote portret van den wand. Groote ontstemming onder de leden, die van het Bestuur eischten, dat de Heer Dulfer om dit feit van de ledenlijst zou geschrapt worden. Het Bestuur hoewel het feit ten zeerste betreurend, heeft na de zaak besproken en ook den schuldige gehoord te hebben, gemeend dat er geen voldoende termen bestaan om aan dit verzoek te voldoen. Nieuwe ontstemming onder de leden, die hun eisch blijven handhaven. Om deze reden is het Bestuur van oordeel niet meer het vertrouwen der leden te bezitten en heeft daarom zijn ontslag ingediend.

Buitenland.

Het gouden „feest" van den Kultuurkampf.

Vijftig jaren is het thans geleden, sedert in Duitschland feitelijk tot den Kulturkampf besloten werd. Het dagboek van den lateren keizer Friedrich vermeldt op 23 October 1870 de verklaring van Bismarck in particulier gesprek, dat hij na den oorlog tegen de onfeilbaarheid van den Paus te velde zou trekken En reeds spoedig daarna ontstonden de moeilijkheden van Mgr. Krementz van Ermland. In Juni 1871 bevatte de *Kreuzzeitung* een artikel, dat vermoedelijk door Bismarck zelf werd geschreven en in alle geval zijn gedachte uitdrukte. Daarin werd gezegd, dat de Duitsche Rijksregeering zich tegenover de „clericale fractie" niet bij een verdedigende houding kon bepalen, doch tot het offensief zou overgaan. Deze strijd, zoo heette het daarin, zou moeilijk ten gunste der Kerk kunnen uitvallen.

Zoo sterk waande zich deze man.

Is het niet merkwaardig, dat juist vijftig jaren later de historie van zijn val als Staatsman bekend wordt?

Want thans eindelijk komt aan den dag, wat er staat in het tot nu toe zorgvuldig gesloten gehouden derde deel van Bismarck's eigen herinneringen.

Aan den dag, in zooverre, dat er van het gedrukt en gebonden klaarliggende werk uittreksels aan de bladen der geheele wereld worden verstrekt, behalve aan de Duitsche pers.

De Berlijnsche corr. der *Nieuwe Rott Ct.* heeft een historicus gesproken, die dit derde deel kon inzien en zeker zeer merkwaardig is de historie der publicatie of liever niet-publicatie zelve. afgezien nog van haren inhoud.

„Het lezen van het werk heeft mij sterk aangegrepen. Niet alleen door het lot van den grooten politicus en zijn vooruitzicht — maar ook door het lot van de Duitschers, die dit werk van hun grooten man onvrij als altijd, niet mogen lezen.

„Wie verhindert dat? Is soms Wilhelm II als overwinnaar uit Parijs teruggekeerd, en verbiedt hij nu als een Caesar of een onderofficier, dat zijn groote tegenstander voor zijn „onderdanen" over hem oordeelt?

„Neen, een gevlucht vorst, een gedeserteerd officier, een onttroonde koning, een gevallen Keizer, strekt uit den hoek van zijn verbanning zijn hand uit — en het werk, dat al in honderdduizenden exemplaren gedrukt en gebondan klaar ligt, mag niet voor de oogen van het Duitsche volk, niet voor het oordeel der wereld verschijnen. Men legt zich niet alleen in Duitschland neer bij het vonnis van reaccionaire rechters, maar ook in 't buitenland, waar geautoriseerde vertalingen ieder oogenblik zouden kunnen verschijnen, waagt men het niet den grootsten Duitscher te laten rechten over een man, voor wiens val men daar zegt den wereldoorlog te hebben gevoerd.

„In Duitschland zelf is de stand van zaken te dezen opzichte nog merkwaardig onbekend. Men gelooft daar nog algemeen, dat Bismarck de verschijning van zijn rechtvaardiging eerst heeft veroorloofd. Nauwelijks waren echter zijn oogen gesloten, of er begon een ongehoorde veldtocht van zijn erven tegen hun vader en voor den Keizer.

„Prins Herbert, Bismarck's weinig geniale zoon, verzocht den uitgever voorloopig van zijn rechten op uitgaaf van het derde deel af te zien, om geen schandaal te maken.

De uitgever is toen voor het aandringen van prins Herbert gezwicht. Men schreef toen 1898. De Keizer was toen nog jong, het conflict lag nog versch in de herinnering, de personen, die in het derde deel voorkomen, waren nog bijna allen in leven.

„Ondertusschen was de familie Bismarck, wier houding gaarne als gevoelig en vol piëteit geschetst wordt, zoo weinig op de hoogte van het laatste groote werk van den vader, dat de zoon tot den uitgever, toen deze de uitgaaf van de *Gedanken und Errinnerungen* aankondigde, verschrikt uitriep: „*Memoires*? Maar die zijn immers heelemaal niet gereed gekomen?" De uitgever liet hem toen een gedrukt en gebonden exemplaar zien.

Na zijn vlucht heeft de keizer het verschijnen weten te verhinderen op grond van...... de auteurswet. Er komen namelijk brieven van hemzelven in voor.

„De tegenstanders van de publicatie kwamen voortdurend met nieuwe „moreele" schijngronden om nieuwe vertragingen door te zetten. Een jaar geleden eischte de keizers-partij uitstel, om de openbare meening in Europa niet verder op te winden ter zake van de kwestie van de uitlevering. Thans eischt zij uitstel, tot in het Pruisisch parlement de geldelijke kwesties met den Keizer zijn afgehandeld. De Keizer zou eens 950.000.000 kunnen krijgen in plaats van een milliard, als de afgevaardigden eerst de brieven uit zijn jeugd en de opinie daarvoor van Bismarck zouden hebben gelezen! Toen in het begin van de revolutie een officier te Amerongen kwam, om Kei. Wilhelm de oorkonde van zijn afstand ter onderteekening voor te leggen, was diens eerste woedende vraag: „Hoe staat het met ons vermogen?"

Aldus de corr.

Maar nu verschijnen de uittreksels in de niet-Duitsche pers.

En daaruit blijkt, merkwaardigerwijze, dat weer het Centrum een rol speelde in 't conflict. Maar nu was het de keizer, die zijn anti-papisme botvierde.

Nadat de verhouding tusschen den keizer en Bismarck door de stemmingen in den Kabinetsraad steeds meer gespannen was geworden en vooral het bezoek van den Centrumleider Winter bij Bismarck den keizer had geprikkeld, liet deze om half negen aan Bismarck weten dat hij, de keizer, hem om negen uur zou bezoeken.

Bismarck nam de uiterste beleefdheid in acht, de keizer echter was kortaangebonden en gispte in scherpe bewoordingen de ontvangst van Winter. Bismarck zeide hiertegen aanspraak te maken op zijn recht, om in zijn huis politici te ontvangen, gelijk hem goed dacht.

De keizer vroeg: „Ook dan, wanneer ik het als souverein verbied?"

Hierop antwoordde Bismarck bevestigend.

De Staatsman had reeds lang ervaren, dat de Kulturkampf, zijn stichting, het Duitsche Rijk naar binnen en naar buiten had verzwakt.

Maar de keizer was door Kraus' Brieven bang gemaakt voor de democratie der Kerk en schuwde het Centrum.

Een halve eeuw is voorbijgegaan, sedert Bismarck in de *Kreuzzeitung* schreef, dat de strijd moeilijk in 't voordeel der Kerk zou kunnen eindigen.

Hoevelen hebben niet geloofd, dat hun tanden sterker waren dan de Rots.

Thans wordt er een kleinzielige strijd gevoerd over Bismarck's memoires.

En de keizer zit op een klein dorp in een vreemd land.

't Voormalig hoofd der Luthersche kerk, die precies vierhonderd jaar geleden werd gesticht, toen den 10 December 1520 Luther de Pauselijke Bul verbrandde.

Thans heeft het Duitsche Rijk een gezant te Rome bij het Vaticaan.

Een nieuw Record.

Uit de scheepslijst van de afgeloopen maand, ziet men, dat onze haven haar vorig record van 54 stoomschepen per maand weer verbeterd heeft en op 58 gebracht heeft. Het jaar 1920 is dus goed geëindigd.

Het totaal aantal stoomschepen over 1920 staat aanmerkelijk wel bijna 200 stoomschepen hooger dan 1919 en de tonnemaat haast 1 millioen M3 hooger.

Het aantal zeilschepen is 228 lager, daaren tegen de totale tonnenmaat ruim 65,000 M3 hooger.

Wij zijn benieuwd of in 1921 dit vorig record nog zal verbeterd worden.

Inspectie van het Onderwijs.

Studiebeurzen 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs brengt ter kennis van het algemeen, dat ingevolge het besluit van den 10en Maart 1920 (P. B No. 15) in 1921 STUDIEBEURZEN zullen worden verleend ten behoeve van jongelieden, uit de kolonie CURAÇAO afkomstig, die den leeftijd van twaalf jaar hebben bereikt en dien van twintig jaar niet hebben overschreden, voor hun opleiding of voortgezette opleiding in Nederland of voor opleiding tot geneeskundige aan de geneeskundige school te Pamaribo.

Aanmelding door de ouders of wettelijke verzorgers VOOR 1 MAART 1921 bij gezegeld verzoekschrift aan den Gouverneur. Dit verzoekschrift wordt INGEZONDEN op Curaçao bij den Inspecteur van het Onderwijs en op de overige eilanden bij den Gezaghebber.

Inlichtingen bij den Inspecteur van het Onderwijs of den Gezaghebber.

Voorts wordt verwezen naar de oproeping in de Curaçaosche Courant van 21 en 28 Januari 1921

Curaçao, 22 Januari 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs,

1—3 H MEERDINK.

Inspectie van het Onderwijs.

Handelsonderwijs Curaçao.

Bij voldoende deelname zal 1 Februari a. s. in het gebouw van de Hendrikschool op Curaçao een leergang voor HANDELSONDERWIJS worden geopend.

De vakken, waarin onderwijs gegeven wordt, zijn:

a. Nederlandsche handelscorrespondentie;
b. Spaansche handelscorrespondentie;
c. Engelsche handelscorrespondentie;
d. Boekhouden, handelsrekenen en handelskennis.

Om tot den leergang te worden toegelaten, wordt voor de vakken a, b en c voldoende kennis der taal gevorderd om het onderwijs te volgen.

De leergang voor handelscorrespondentie is één-jarig, die voor boekhouden, handelsrekenen en handelskennis tweejarig.

In het algemeen worden geen leerlingen toegelaten, die niet het ZESTIENDE levensjaar zijn ingetreden en VOLDOENDE ONDERWIJS GENOTEN hebben om het onderwijs te volgen.

Lesgeld bij vooruitbetaling te voldoen.

Leerlingen verbinden zich voor een geheel jaar.

Tusschentijds worden alleen nieuwe leerlingen aangenomen, die geheel op de hoogte van de klassen zijn.

Inlichtingen en aanmelding vóór 25 Januari 1921 bij den Inspecteur van het Onderwijs (kantoor geopend alle werkdagen van 8 — 3 uur)

Curaçao 3 Januari 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs,

2—2 H. MEERDINK.

Inspectie van het Onderwijs.

Vervolgonderwijs Curaçao.

Bij voldoende deelname zal 1 Februari a. s. in het gebouw van de Hendrikschool op Curaçao kosteloos een LEERGANG voor VERVOLGONDERWIJS geopend worden voor jongelieden, die een school voor gewoon lager onderwijs doorloopen hebben en voldoende kennis bezitten om het onderwijs te volgen en minstens het dertiende levensjaar ingetreden zijn.

De vakken zijn LEZEN EN NEDERLANDSCHE TAAL, REKENEN, SPAANSCHE en ENGELSCHE TAAL.

Aanmelding vóór 25 Januari 1921 op het kantoor van den Inspecteur van het Onderwijs,

Curaçao, 6 Januari 1921.

De Inspecteur van het Onderwijs,

2—2 H. MEERDINK.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand December 1920 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		Inhoud in M^3.			Inhoud in M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand December 1920.	86	28,944	26,971	58	359,930	219,538
Maand December 1919.	101		20,147	44		156,084
Vorige maanden 1920	980	252,164	230,394	520	3,200,648	1,972,832
Totaal over 1920.	1066	281,108	257,365	578	3,560,578	2,192,370
Totaal over 1919.	1294		192,167	384		1,336,547

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.